

የኢትዮጵያ ገዢ ተምኑ

በለምልጣን

የተለለው ዕቃዎች ሥነ-ሥርዓት ካሱበጥ መመሪያ

የፋይ 16

109

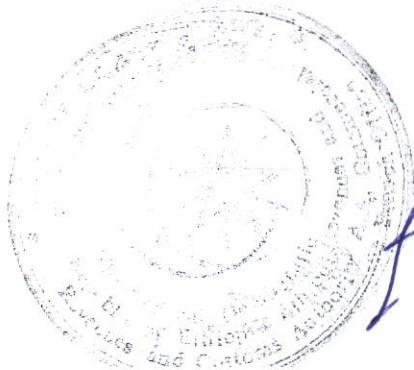
የተለለ ዕቃዎች ሥነ-ሥርዓት አዲ.፧.፭፻፭፻ መመሪያ ቁጥር

16/2001

የበ፡ ወጪ እና ተለለ ዕቃዎችን የገዢ መተለለው መንገድ በአገልግሎት መመሪያ
ከተወለነው መንገድ ወጪ የሚታወቁት፣ የሚቀመጥ፣ የሚያራግኑና የሚታወቁ
አጋጣጥን ለመቆጣጠር እና ሲጠቅ እርምጃ መወሰድ በማስረጃ፤

በበ፡ በዚህ በተለለ ዕቃዎች ላይ አገልግሎት መግባር የሚገባትን ገዢ በአዋጅ
አንድሰበሰብ ለማድረግ፣ የመተለለው መንገድ ላይ በማረጋገጫ የቀጥጥር በኋላ
ለይ የሚመለከታቸውን አካላት ስለሆነና ባዶች በማልሽ መደንገግ በማስረጃ፤

የኢትዮጵያ ገዢ ጥምና በለመልማት በአዋጅ ቁጥር 622/2001 አንቀጽ
19(3) በተሰጠው ሲልጠን መሠረት ይህንን መመሪያ አውጥቷል፡፡

ክፍል አንድ
ጠቅላላ ድንጋጌዎች

1. አጭር ሪፖርት

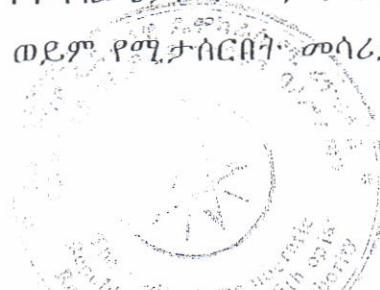
ይህ መመሪያ “የተለለው ዕቃዎች ሥነ-ሥርዓት አ&፩፻፭፻ መመሪያ ቁጥር
16/2001 ተብሎ ለመቀበ ይችላል::

2. ትርጓሜ

የቁስ አገባብ ለለ ትርጓሜ የሚያስጠው ካልሆነ በስተቀር በዘመኑ መመሪያ፣

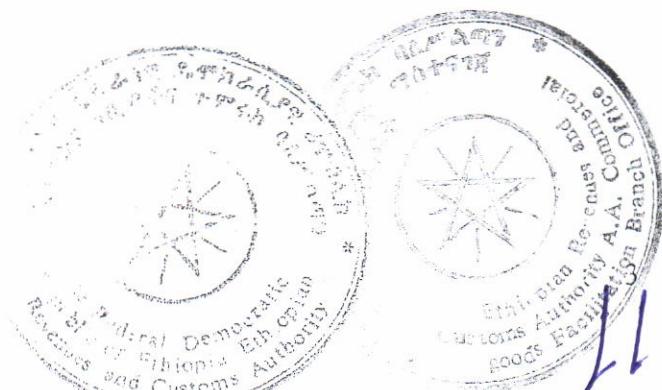
1. “ተለለው ዕቃ” ማለት ማንኛውም በመቀየር ወይም በመጣበት ማንኛውም
በተፈቀደ የመተለከራይ መሥመር የእት-የኩረያን ባዘት አቅርቦ የሚሸጋ
ውይም ካንድ የተሞሩት ማብራሪ ወደ ለለ የተሞሩት ማብራሪ የሚገኘውን ዕቃ
ነው::
2. “የተሞሩት ትራንስት ሥነ-ሥርዓት አ&፩፻፭፻” ማለት ተለለው ዕቃዎች
በተሞሩት ቁጥጥር ሥር ሆኖ ከተሞሩት ትራንስት መካና እስከ መጽሑፍ
በታ የሚተለቀበት የተሞሩት ሥነ-ሥርዓት ሂደት ነው::
3. “የመተለከራይ መሥመር” ማለት በተሞሩት ቁጥጥር ሥር ያሉ ገዢ
ውይም ዕቃዎች የተሞሩት ሥነ-ሥርዓት ወደሚያጠናቁበት ሥኩራ
እንዲጋጠበት በግልጽልማት የተወሰነ ማናቸውም መንገድ ነው::
4. “የተሞሩት ሥነ-ሥርዓት አስፈላጊ” ማለት በአዋጅ አንቀጽ 2(15)
የተሰጠውን ትርጓሜ የሚያዝ ሆኖ የተሞሩት ትለለው ዕቃዎችን
የሚያስተላፊነት ለመ ነው::

5. “የተሞሩት ማሻሻያ” ማለት በግልጽልማት በሚያውጠው የኢትዮ
ማስተወቁያ የሚገለጽ እና የተለለው ዕቃዎች መያዝ ወይም ማንኛውም ለይ
የተጠና ዕቃ የሚታስቀበት ወይም የሚታስቀበት መሰራያ /ይ.ኩ.ኩ/ ነው::

111

6. "ከኢትዮ በለይ የሆነ ሁኔታ" ማስታወሻ አንቀጽ በተምራቱ ተረጋዘጋጀ እጥልዎን ወቂት ተለለው ዕቃን ለተምራቱ ተረጋዘጋጀ እጥልዎን በተፈፀመዎት ይጋብ እና ሁኔታ የተረጋዘጋጀ መደረሰው በታ ሌይ እንዲያደርጉ እኩል ለሆነ የሚችል እና አግባብ ባለው ህገና በአለም አቀፍ ለማምነት ተቀባይነት ያለው ከእንደገበ ቁጥጥር ወጪ የሆነ ክስተት ነው::
7. "ከኢትዮ በለይ ለሆነ ሁኔታ የሚቀርብ ማመራሪያ" ማስታወሻ በተምራቱ ተረጋዘጋጀ ስት-ስርዓት አፈጻጸም ወቂት ከኢትዮ በለይ የሆነ ሁኔታ የገጠመው አንቀጽ ሁኔታውን በአቅራቢዎች ለማግኘት የበለዋልዎት ቁርንጫፍ ድጋፍት በታ ወይም ሁግ አስከበረ እኩል አስተዋዎች ከዚህ እኩል የተሰጠው ስለ ሁኔታው የሚገልጻ የገዢ ማረጋገጫ ነው::
8. "ፖትርድለንግ" ማስታወሻ ወደ ሁኔታ ለመግባት ወይም ከሁኔታ ለመውጣት የትርጉሜት ፈቃድ ያገኘ፣ እንዲሆም ከወደፊት እና መግበያ በርቃ የሚገባው ተለለው ዕቃውችን መረጃ በማጠናቀር አስቀድሞ በተነሳ መርካ - ማስታወሻ በመተላለፈ መመመርቶ ሌይ በፈልጋል ጥለሽ እና/ወይም በበለዋልዎት መ/ቤት የሚደረግ የከተትልኝ ቁጥጥር ሞርዓት ነው::
9. "የተምራቱ ጠበቅ": "የተምራቱ ወደብ" እና "የሚጠናው ታለፈ" በአዋጅ የተሰጣቸውን ተርጉሜ ይይዛል::
10. "አዋጅ" ማስታወሻ የተምራቱ አዋጅ ቁጥጥር 622/2001 ነው::
11. "በለዋልዎን" ማስታወሻ የኢትዮጵያ ገበዴችና ገምሩ በበለዋልዎን ነው::

112

3. የሰማያ

የዘ.ህ.ሆ መመሪያ ዓለማ የተምሩት ተሳሳይ ዕቂ ሥነ-ሥርዓት በመ&.ወጥም ወደ ህገር በሚገበ፡ ከህገር በሚውጭ፡ አገር አቅርቦዎ በሚሸፍ ወይም በአገር ወሰጥ በሚተላለች ዕቂዎች ላይ የሚፈልጊዎ፡፡

- ❖ ከተፈቀድው መግቢያና መውጭ የተምሩት በር የመውጥት፡
- ❖ ከተፈቀድው የመተላለፈ መስመር የመውጥት፡
- ❖ በተፈቀድው የጊዜ ገዢ ያለመድረሻ፡
- ❖ የተምሩት እሽንታን የመፍታት፡ ወይም የመሰበር፡
- ❖ በማንኛውም ላይ የተጠኑ ተሳሳይ ዕቂዎችን የተምሩት ዕውቅናና ፈቃድ ወጪ የሚራገኙ ወይም የመጭን ወይም የመቀልቀል ወይም የማጥፊል፡
- ❖ የዕቂዎች የመተላለፈ ስነድ የመሰረዝ የመደረዝ እና ለለ ተገበረ ያልሆነ ሁዋጥ ተግባርቶን በመከላከል በወጪና በገበረ ገንዘብ ላይ ለፈጻሚ የሚችሉን ገጽ ተወስኝ መቀነስ፡ መከላከልና አጥልዋችንም ለአገር በማቅረብ ተገበሩ ሁዋዊ የእርምጃ እርምጃ እንዲውሰድ ማስቻል ነው፡፡

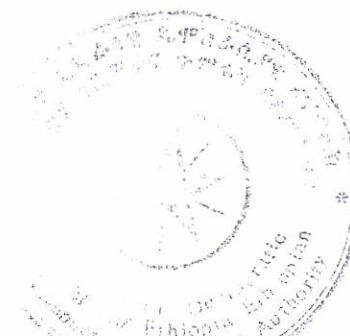
4. የተፈቀሚነት ወሰን

ይህ መመሪያ ወደ ህገር በሚገበ፡ ከህገር በሚውጭ፡ አገር አቅርቦዎ በሚሸፍ እና በአገር ወሰጥ በሚንቀሳቀስ ተሳሳይ ዕቂዎች፡ ማንኛውም፡ ከእነዚህ ዓይነት ተጨማሪ አስተላለፈዎች፡ አጋጣጥ እና ለለች ለወቅ ላይ ተፈቀሚ ይሆናል፡፡

ከፍል ሆኖ
ስለ ተሳሳይ ዕቂዎች

5. መቅለ

1. ማናቸውም በተለለፈነት የተመዘገበ ዕቂ እንቅስቃሴውን ከመጀመሩ በፈት የተለለፈነት የተምሩት ሥነ-ሥርዓት ይፈጥሱታል፡፡
2. ተከሳ዗ ሆቂዎች በበትሬክት በተወስኗው የተሸጋሽ ወጪ ሲከራል በመግባት በተፈቀድ የመተላለፈ መስመርች ውኩውን መንገድ በቻ ተከተሉዎ መንኛሁ ይኖርባቸዋል፡፡

3. ማናቸውም ተሳሳይ ዕቅ አንቀሳቻዎች በሚያበቃበት የተምሩክ ወደብ
በባለቤት በተወስኑው ገዢ እና ከተምሩክ ትራንስት መነሻ በታ
በተላከበት ሆኖታ መድረሰ ይኖርበታል::

6. ስለተሳሳይ ዕቅዎች የተምሩክ ትራንስት መነሻ እና መድረሰ በታወች

1. ወደ ሁገር ለማግበት ተሳሳይ ዕቅዎች የተምሩክ ትራንስት መነሻ በታ
የሚሆነት የተምሩክ መግቢያ በርዕቱ :

ሀ. በቃጥቱ በከል ለማግበት ዕቅዎች - ወሳይ እና ይመለ::

ለ. በስራን በከል ለማግበት ዕቅዎች - ሁመራዊ መተማ የአገሪቱ::
ይምበሳ ማናቸውም እና ከተምሩክ::

ሐ. በከንያ በከል ለማግበት ዕቅዎች - ቅጽል:: አገራቸው

መ. በስማላ በከል ለማግበት ዕቅዎች - ቅጂሚል:: አንዳሸም

ሣ. በስራን በከል ለማግበት ዕቅዎች ለለቻ መግቢያ በርዕቱ ፍቃው::

2. ወደ ሁገር ለማግበት ተሳሳይ ዕቅዎች የተምሩክ ትራንስት መድረሰ በታ
የሚሆነት::

ሀ. በመስከል ሁገር የሚገኘ የተምሩክ መብያ::

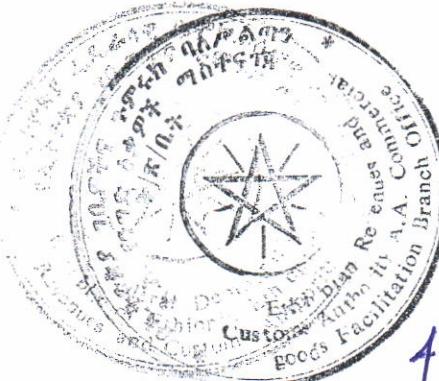
ለ. ፈቃድ የተሰጠው የጠቅላላ ወይም የግል ዕቅ ማከማማች
መሆኑ::

ሐ. የተፈቀደ የተሳሳይ ዕቅ ማረጋገጫ በታ::

መ. በስራን በከል ለማግበት ዕቅዎች ለሚሰጠው የተምሩክ መብያ ወይም ድጋፍ
አንዳሸም በሚመለከተው አካል የሚውሉት የደረሰ ወደቦች
ፍቃው::

3. ወደ ወጪ አገር ለማውጫ ተሳሳይ ዕቅዎች የተምሩክ ትራንስት መነሻ
በታ ተደርጋው የሚቆጠሩት በዘመኑ አንቀጽ 30-ሰ አንቀጽ (2) የተዘረዘሩት
የተምሩክ ትራንስት መድረሰ በታወች ፍቃው::

4. በዘመኑ አንቀጽ 30-ሰ አንቀጽ (1) የተዘረዘሩት የተምሩክ መግቢያ በርዕቱ::
ወጪው አገር ለማውጫ ተባሳ እዋዱት ጉጋግጣ ተመዝግበ መድረሰ
በታወች ተደርጋው ይቀመራል::

7. ԱՍԴԸ ՓԱՏ ՔՊԴՀԱԲԿ ԾՓՄՖ

ԱՍԴԸ ՓԱՏ ԼՊԴՀԱԲԿ ԾՓՄՖ ԲԴՄՀԻ ԴԵՇԱԼԻ ՄԵՂ ՀՆ ՄԸԸՆԴ ՈՒ
ՏԵՇԱՎ ՔՊԴՀԱԲԿ ՈՒՍ ՄԸԸՆԴ ՀՆՓՀ 6 ՅՇՆ ՀՆՓՀ (2) ԲԴՄՀԱԲԿ ԲԴՄՀԻ ԴԵՇԱԼԻ ՄԸԸՆԴ ՈՒՄՖ ԳՖՄ:::

8. ՔՄԴՀԱԲԿ ՄՈՒՄԸՆԴՖ: ՔՄՖՊՈՎԵՔ ՊՈՐԹՖ ՀՆ ԱՀՆՓՈՓԱԲԿ ՔԴԱՓՀ ՀԱՅ

ԽԸ ՄԸ ԼՊԴՀԱԲԿ ՄԸԸՆԴ ԽԸ ԼՊԴՀԱԲԿ ՄԸԸՆԴ ԱՀՆՓՈՓԱԲԿ ՄՈՒՄԸՆԴՖ ՔՄԴՀԱԲԿ ՄՈՒՄԸՆԴՖ ՔՊԴՀԱԲԿ::

1. ՈՖՈՒԵ ՈՒՆ ԽԸ ՄԸ ԼՊԴՀԱԲԿ ՄԸԸՆԴ ԽԸ ԼՊԴՀԱԲԿ ՄԸԸՆԴՖ ՔՄԴՀԱԲԿ:-

Ա. ՔՄԴՀԱԲԿ ՄՈՒՄԸՆԴ ՔՊԴՄՆՎ::-

❖ ՀԱԲ - ԱՄԸՆ - ՄՊԼ - ՊԲՊԲ/ - ԴՎՆ - ՀՎՌ - ՀՎՌ ՄՊԼ - ՀՎՌ -

ՀՎՌ - ԴՎՆ - ՀՎՌ - ՀՎՌ

→ ԺՎՌ

❖ ՀԱԲ - ԱՄԸՆ - ՄՊԼ - ՊԲՊԲ/ - ԴՎՆ - ՀՎՌ - ՀՎՌ ՄՊԼ - ՀՎՌ -

ՄՎՀ -> ԴՎՆ
ՄՎՀ -> ՀՎՌ
ՄՎՀ -> ՀՎՌ

❖ ՀԱԲ - ԱՄԸՆ - ՄՊԼ - ՊԲՊԲ/ - ԴՎՆ - ՀՎՌ

❖ ՀՎՌ - ՀՎՌ - ՀՎՌ - ՀՎՌ

ՄԸ ՊԿՎԴ ՔԴԱՓՀ ՄՈՒՄԸՆԴ ՈՄԿԻՒԾ ՔՄԴՀԱԲԿ ԲՄՆԱՀԱՅ

Ա. ՔՄՖՊՈՎԵՔ ՊՈՐԹՖ

ՀԱԲ: ԱՄԸՆ: ՄՊԼ: ՊԲՊԲ/: ՀՎՌ: ԴՎՆ: ՊԲՊԲ/:

ՄՎՀ: ՊԲՊԲ/: ՀՎՌ: ՀՎՌ ՄՎՀ: ՄՎՀ: ՄՎՀ: ԴՎՆ: ՀՎՌ:

ՀՎՌ: ԺՎՌ: ՀՎՌ: ՀՎՌ: ՀՎՌ: ՀՎՌ: ՀՎՌ: ՀՎՌ: ՀՎՌ: ՀՎՌ:

Բ. ՀՆՓՈՓԱԲԿ ՔՊԴՀԱԲԿ ՓՆ ԴԵՇԱԼԻ

❖ ՀՎՌ - ՀՎՌ - ՀՎՌ ՀՎՌ ՓՆ ԴԵՇԱԼԻ

❖ ՀՎՌ - ՄՎՀ/ԴՎՆ/ՀՎՌ ՀՎՌ ՓՆ ԴԵՇԱԼԻ

❖ հճամք - քեց ՄՈՒԴ ՓԳԴ

❖ հշուած - ժամանակակից ՄՈՒԴ ՓԳԴ

ՀՖՈ:

2. ԱԽԵՆՔ ԱԽՃ ԹՁ ՍԴԸ ԼՄՎՈՒ ԹՁԳՐԱ ԻՍԴԸ ԼՄՎՈՒ:-

Ա. ՔՄԺԴՀՀԸ ՄՊԸՄՆՈՒ

❖ ԳՈՅՆՈՒՄՆՈՒ - ՔԱՆՈՒՄՆՈՒ - ՍԴԸՄԿԲԳՐԱ - ԶԱ - ԺԱՎՈՒ -

ՀՐԱՄԱՆ - ԳՈՅՆ - ՀԱՅՈՒ ՀԱՅՈՒ

❖ ՀԳՄՌԵ - ՀԱՅՈՒՄՆՈՒ - ՀՐԱՄԱՆ - ԳՈՅՆ - ՀԱՅՈՒ ՀԱՅՈՒ

ՄՐ ՓԳԴ ՄՈՒՋ ԱԽԵՆՔ ԱԽՃ ԹՁ ԸՄՆԱ:

Ա. ՔՄԺՊՈՒԾԸ ՊՈՅՔՄԴ

ՀԳՄՌԵ: ԿԱՆ ԱԽԵՆՔ: ԱԽԵՆՔ: ԳՈՅՆ: ՍՎՈՒ: ՄՊԸՄՆՈՒ: ԶԱ: ՀԱՅ:

ԳՈՅՆ: ՔԱՆՈՒՄՆՈՒ

Ժ. ՀՆԴՔԸՄՆՈՒ ՔՄԺՊՈՒԾՈՒ ՓՆ ԴՀԱ

❖ ՀԳՄՌԵ - ՀԱՅՈՒ ՀԱՅՈՒ ՄՈՒԴ ՓԳԴ

❖ ՀՀԳՄՌԵ - ՀԱՅՈՒ ՀԱՅՈՒ ՄՈՒԴ ՓԳԴ

3. ԱԽԵՆՔ ԱԽՃ ԹՁ ՍԴԸ ԼՄՎՈՒ ԹՁԳՐԱ ԻԽԵԸ ԼՄՎՈՒ:-

Ա. ՔՄԺԴՀՀԸ ՄՊԸՄՆՈՒ ՔՄԺՊՈՒԾ

❖ ՔԴԱՆՈՒ - ՔԵՑ-ԺԱՀ - ՄՊԸՄՆՈՒ - ՀԱՅՈՒ - ՀԳՄՌԵ - ԳՈՅՆ - ՀԱՅՈՒ ՀԱՅՈՒ

▲ՀԱՅՈՒ

ՄՐ ՓԳԴ ՄՈՒՋ ԱԽԵՆՔ ԱԽՃ ԹՁ ԸՄՆԱ:

Ա. ՔՄԺՊՈՒԾԸ ՊՈՅՔՄԴ

ՔԵՑ-ԺԱՀ: ՀԱՅՈՒ: ՔԴԱՆՈՒ: ՄՊԸՄՆՈՒ: ՀԱՅՈՒ: ՀԳՄՌԵ: ԳՈՅՆ:

ՀԱՅՈՒ ՀԱՅՈՒ:

Ժ. ՀՆԴՔԸՄՆՈՒ ՔՄԺՊՈՒԾՈՒ ՓՆ ԴՀԱ

❖ ՀԻՔՆ ՊՈՆ - ԱԽԵՆՔ ՄՈՒԴ ՓԳԴ

❖ ՀԻՔՆ ՊՈՆ - ՀԱՅՈՒ ՀԱՅՈՒ ՀԱՅ ՓԳԴ

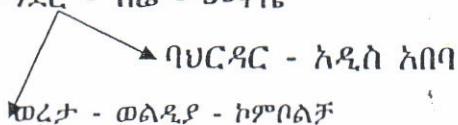
116

4. በተዳን በከል ወደ ሁኔታ ለማገበ ወይም ከሁኔታ ለማውጫ

ሀ. የመተሳሳሪያ መሰመር የሚሆነው

❖ ሁመራ - ገዢ - መቀሌ

❖ መተማ የአንስ፡ ገዢር - ገዢ - መቀሌ

❖ ሁመራ - ገዢር - የህርዳር - አዲስ አበባ

❖ ማንከሻ --- የህርዳር ---- አዲስ አበባ

❖ የምበል → ደማ - ወልደም - አዲስ አበባ
→ ነቅምት - አምቦ - አዲስ አበባ

❖ ከተናከሩ - አለሁ --- ነቅምት -- አምቦ --- አዲስ አበባ

ሁኔታ ውስጥን መንገድ በመከተል በቃ ይሆናል::

ለ. መቀጣሪያ ጥበቃ

ሁመራ፣ መተማ የአንስ፣ ማንከሻ፣ የምበል፣ ከተናከሩ መቀሌ፣
አዲስ አበባ

ሐ. እንቅስቃሴው የሚያበቃበት ቅኑ ገዢ፡

❖ ከሁመራ- መቀሌ ሁለት ቅኑት

❖ ከመተማ የአንስ - አዲስ አበባ ሁለት ቅኑት

❖ ከሁመራ - አዲስ አበባ አራት ቅኑት

❖ ከየምበል - አዲስ አበባ ሁለት ቅኑት

❖ ከመተማውአንስ - መቀሌ ሁለት ቅኑት

❖ ከተናከሩ - አዲስ አበባ ሁለት ቅኑት

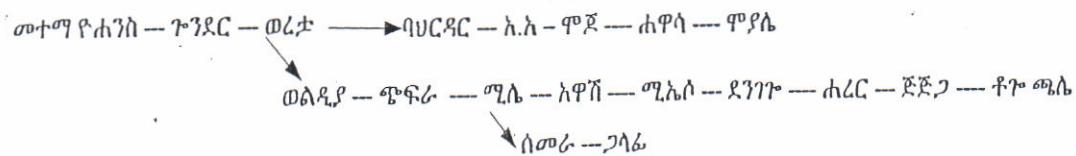
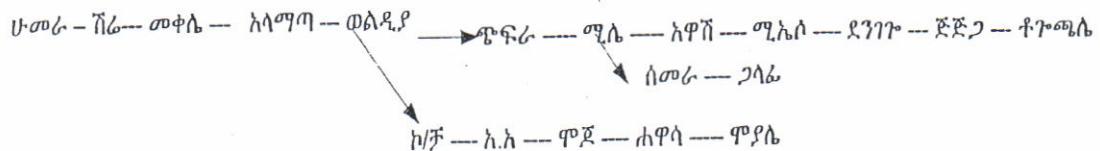
❖ ከመተማ የአንስ - ከምበልች ሁለት ቅኑት

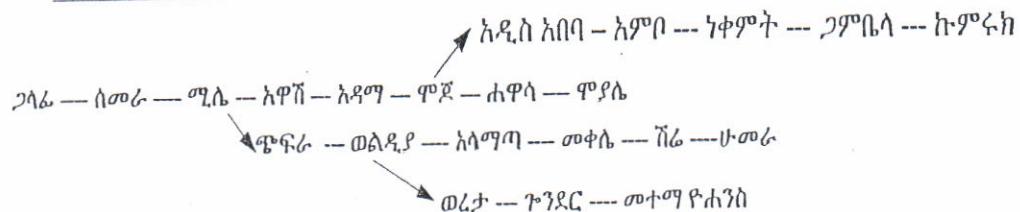
5. ՀՐՑ ՀՔԸՄՈՎ ԱՄՊԵՔ

Ա. ՔՍԴԻԼԱԲՔ ՄՈՒՄԾԸ

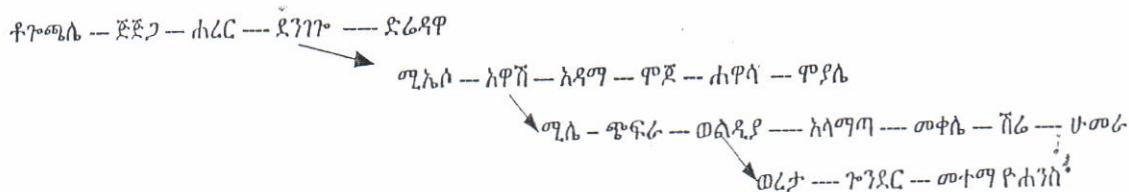
ՈՆՔՆ ՈՒՆ ԱՄՊԵՔ ՄԵՋ ԱՄՊԵՔ

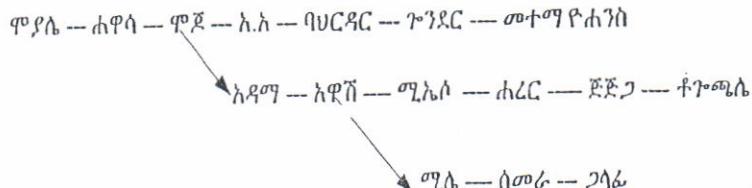
ՈՆՔՆ ՈՒՆ ԱՄՊԵՔ ՄԵՋ ԱՄՊԵՔ

ՈՆՔՆ ՈՒՆ ԱՄՊԵՔ ՄԵՋ ԱՄՊԵՔ

ԱԽԵՐ ՈՒՆ ԱՄՊԵՔ ՄԵՋ ԱՄՊԵՔ

አጥር --- አርባምንም --- ተስማኬ - የዕግ --- አዲስ አበባ --- ባህሪያ --- ገንዘብ - መተማ የሆነ
 አቶማ --- አዋሽ --- ማሳሌ --- ቁረር --- ፕሮց --- ቅጂዎስ
 ማሳሌ --- ስመራ --- ዝሳቤ

ለ. የመቀበል ማረሚያ

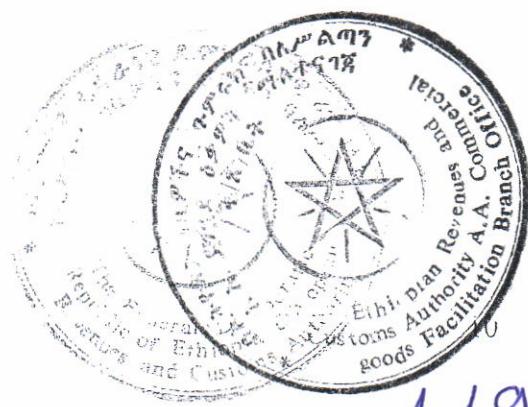
የመቀበል ማረሚያ በኢትዮጵያውያን መሰመር የተመለከተ በዚህ
 አንቀጽ 30-ን አንቀጽ 1(ለ)፣ 2(ለ)፣ 3(ለ) እና 4(ለ) ላይ የተገለጹት
 የቻዎ:::

ሐ. አንቀሳቀስ የሚያበቃበት ቅና ገዢ

- ❖ ከሀሙራ --- ዝሳቤ አምስት ቅናት
- ❖ ከሀሙራ --- የገዢነለ ሰባት ቅናት
- ❖ ከሀሙራ --- የዕግ ሰድስት ቅናት
- ❖ ከመተማ የአንስ --- ዝሳቤ አምስት ቅናት
- ❖ ከመተማ የአንስ --- የገዢነለ ሰባት ቅናት
- ❖ ከመተማ የአንስ --- የዕግ ሰድስት ቅናት
- ❖ ከተገዢነለ ----- የዕግ ሰድስት ቅናት
- ❖ ከደዢነለ ----- የገዢነለ ሁለት ቅናት
- ❖ ከፖስ --- የገዢነለ ሁለት ቅናት
- ❖ ከፖስ --- የዕግ ሰድስት ቅናት

9. ክልክ

ማንኛውም ተለለ ዕቅዱን የሚያገኘው አንድነት ካላይ በአንቀጽ 8 ላይ
 ከተዘረዘሩት የተፈቀድ የመተለለዎች መሰመርች ወይም የመቀበል
 ማረሚያ ወጪ ማንኛውም ማስረጃ:: ማቅም ወይም ማንኛው የለበትም:::

ከፍል ወሰት

በለ ተለኝነት እና ማረጋገጥ

10. የመቆጣጠሪያ ጥበቃዎች፡ የመግቢያና መውጭ በደቂት እና የቅርንጫፍ ድ/ቤቶች

ቸለኝነት

ማንኛውም የተሞሩት መቆጣጠሪያ ጥበቃ፡ የመግቢያና መውጭ በር እንዲሁም ቁርንጫፍ ድ/ቤት፡-

1. ወደ ሆኖ እንዳገቡ፡ ከሆነ እንዳወጠ ወይም እንደ አቅርቦው እንዲሂዳድ ልቃድ የተለባቸው ተለሳ ልቃድ እና ማንኛውም በባለሥልጣን በተወስኑው የጊዜ እና የተሞሩት ትራንስት መካከል በታ በተነስበት ሆኖ ለመድረሻው ማረጋገጥ፤
2. የዕቃ መያዝው ወይም ማንኛውም የታስገበት የተሞሩት ማሽንያ የተፈጻሚ ወይም የተነሳ ወይም የተቀየሩ እና ከተለሳ ልቃድ ላይ ልቃድ ለመቀነስም ሆነ ለመጨመር የተደረገ ህገዣዎ ወይም በቁ ጥርጋው ክፍልበት የዕቃ መያዝውን ወይም ማንኛውምን በረሰኑው የተሞሩት ማሽንያ በማሽንያ በፈጸራል ጥልብ እና ወይም እንዲከባከሉት በባለሥልጣን የህግ ማስከበር አባላ/አቃላር ተቋቦ ወደ ትራንስት መድረሻ ጥበቃው እንዲያንዘ የማድረግ እና ተገቢው ሁዋዊ እርምጃ መውሰድን የመከተተል ይለኝነት አለባቸው፡፡
3. የመድረሻ ቁርንጫፍ ድህንት በቶች በዚህ እንቀጽ 30-ii እንቀጽ (2) ላይ በተገለዥው ሆኖታ የሚደርሱ ልቃድዎን የተራንስት በፊንና የህግ ማስከበር የወራ ሂደት በጋራ በዘርዝር በመፈተሽ የተገኘውን ወጪት እና የተወሰኑውን እርምጃ ለሚመለከተው የመቆጣጠሪያ ጥበቃ ወይም ቁርንጫፍ ድህንት በት ማሳወቂ ይኖርባቸዋል፡፡

11. የፈጸራል ጥልብ ተለኝነት

የፈጸራል ጥልብ በተሞሩት አዋጅ የተጠለበት ይለኝነት እንደተጠበቀ ሆኖ፡-

1. የተሞሩት መቆጣጠሪያ ጥበቃዎች፡ ቁርንጫፍ ድ/ቤቶች እና የመግቢያና መውጭ በደቂት በማድረሻው መረጃ መሠረት በባለሥልጣን የተለሳነት ልቃድ

ተሰጠቸው የሚተለለኝ ዕቅዱችንና ማንኛዴምችን ከተምሩኩ ተራንሱት መካከል
በታ እስከ መደረሻ በታ ለመቀጣጫ የሚያስተካክለውን መርከብ ግብር የዘመድል፤

2. በተዘመድል መርከብ ግብር መነሻነትም በየዕለቱ በዋናነት ከእዳለ አበባ አዲማ፡
ከእዳማ- አዋሽ፡ ከአዋሽ- ማረጋገጫ እና ከሚፈ- ሂሳብ ያለውን ስቀት በመቀያየርና
በመቀበበል የሚሰጠኝ የፖትርጉል ተስከርከረውችንና ሰነድችን ያለማል፡
የተጠናከረ የከተትልና የቆጥጥር ሥርዓት ይዘረጋል፤ በለሎች የመተለለፈው
መስመርችም ተመሳሳይ ከተትልና ቅጥጥር ይዘረጋል፤
3. በመተለለፈው መስመርች ላይ የተምሩኩ ተለለው ዕቅዱ ሥነ-ሥርዓት
እናቀዱምን ተለለው በፖትርጉልንን ሥነድ የሚያዘው ማንኛዴምችን እና
እቅዱችን ከመቀበበል ጠበቀውና ከቅርንጫፍ ድ/ቤቶች ወር በመቀናዣት
ዕቅዱ ከነማንኛዴም እናቦ የተምሩኩ ተራንሱት መደረሻ በታ ያደርሳል፤
ተጠው ሆኖም እርምጃ ለመውሰድም ይከታተላል፤
4. ከዋው መንገድ የሚውጠትንና ባልተፈቀረበው በታ የሚቻልበትን
ማንኛዴምች እናቦ ለሚቀጥለው ጠበቀ ያስተላፊል፡፡
5. የፈጸመ ሂሳብ በዘመድል አንቀጽ የተዘረዘሩትን ተግባራት እንደ አግባብነትችው
የከልል የወጥታ ወይም ሁሉ አስከባረ አካላትን በማሳተፍ ለማከናዣ ይችላል፡፡

12.የተምሩኩ ሥነ-ሥርዓት አስፈላጊው ግዢታ

ማንኛውም ዕቅዱ የሚሰጠለፈኝ ሥርዓት የሚያዘው ለው ተለለው ዕቅዱ በበለዋልበት
በተፈቀደው የጊዜ ገዢ እና በተለከበት ሁኔታ ወሰኑ በተምሩኩ ተራንሱት መደረሻ በታ
ከልይረሰ በስምንት የሥራ ስዓት ወሰኑ ለበለዋልበት የሚሰጠውቁ ግዢታ አለበት፡፡

13. የሚንጂዣ ቃልው ግዢታ

ማንኛውም የሚንጂዣ ቃል፡-

1. ከበለዋልበት ፈቃድ ስይሰጠውና የተምሩኩ ሲታ በሥራው ስይኖር ወደ ሆኖ
የሚገባን ወይም ከሆነ የሚውጋን ተለለው ዕቅዱ እና ማንኛዴም ከተወስኑው
የተምሩኩ ወደብ ወይም የመተለለፈው መስመር ወጪ ማንቀሳቀስ፡ ማቅም፡
ዕቅዱ መጭን ወይም ማሬገና፡ ከተፈቀደለት ለው በስተቀር ማንኛውንም ለለ
ሰው ወደ ማንኛዴም እንዲጠር መቀቀል፡ ወይም ማስረር፡ የተምሩኩ

እሽተኞን መፍታት፣ ማሳቀ፣ መሠበር ወይም መቆሪር ወይም እነዚህ ህገው ተግባራት በለሎች ስም እንዲፈልጓ ማድረግ የተከለከለ ነው::

2. ከላይ በንዑስ እንቀጽ (1) የተጠለው በጽርጓሜ ካኩም በላይ የሆነ ሁኔታ ሲያጠጥም ማንኛዎች ከተወሰነው የተምሩት ወደብ መጠሪ ለቅም ይቻላል፡፡ ይህንን እንዲ ይህንን ሁኔታ በአቅራቢዎች ለማግኘት ይ/በት ወይም ሲቀ አስከባድ አካል በ24 ስዓት ውስጥ ሪፖርት ማድረግ አለበት::

ከፍል አራት

ቁጥጥቶ

14. በባለቤት እና በፌዴራል ጥለስ ለይ የተጠለትን ግዢታዎች በለመውጣት ስለሚኖር ተጠይቋነት

ማንኛውም የባለቤት መስራ ቤት የመቀበሌኝ ማጠሪ፣ ቁርንጫፍ ዳሰሳት ቤት፣ የመግበያኝ መውጭ በር ምራታዊ ወይም ስም ወይም የፌዴራል ጥለስ አገል በዘመኝ የተጠለበትን ዝሳኔዎት በለመውጣት ተቀት ልማም ስንጻ በየመሰረዱ በቶክ የሠራተኞች አስተዳደር ይንብ የሚውስድው የፊልጥለን እርምጃ እንደተጠበቀ ሆኖ በአዋጅ እንቀጽ 89 እና 90 ይንጋጌዎች መሠረት ይቀባል::

15. ዕቅ የሚከተሉበኝ ሥራ የሚያስከተሉውን ግዢታ ስለመጠበቅ

ማንኛውም ዕቅ የሚከተሉበኝ ሥራ የሚያከናወል ለው ወደ ለገኩ የሚገባ ወይም ከሁገር የሚውጣ ተለለ ዕቅ በተፈቀደለት የመተለሳኝ መንገድ ለይ ለማግኘት ወይም መተለለኝ ለሚያበቃበት የተምሩት ማጠሪ በዘመኝ መመርያ በተወሰነው ገዢ ውስጥ መድረሰን በውቀቱ ይለሰው እንደሆነ በአዋጅ እንቀጽ 103 ይንጋጌ መሠረት ከዚህ 5000 እስከ በር 20000 ተቀጥቶ ሂቻ ይለፈል::

16. የመጀመሪያ የለሱ ግዢታዎችን ስለመጠበቅ

የመጀመሪያ የሚመዘገበው በአውጭነት የሚመለከት ስለሚሆናል ነው ላይ ሥራ ማንኛዎች እንዲጠረ ከደረገ ወይም ከተፈቀደለት የጊዜ ገዢ ከገዢ ከደረሰ ወይም ማንኛዎች እንዲጠቀቀበ በተምሩት ከተፈቀደ በረሱ ምክንያቱን ለተምሩት ለይሰውቷል ሂቻ ለማግኘት እንዲቀይ በአዋጅ እንቀጽ 101(1)

ለይ በተመለከተው መሠረት ካብር 2000 እስከ ገብር 5000 በሚደርሰ የገንዘብ
መቀጫ ይቀባል::

2. ማንኛውም የሚጠናበት በላይ የተሞሩት ወደብ በደረሰ ማንኛውም ለይ የተሞሩት ሰጥቶ
በለለበት ዕቂ የሚነት ወይም ያሸጋል ወይም ለመጻኑ ወይም ለማረጋገኘ መከናዬ
ያደረግ እንደሆነ በአዋጅ እንቀጽ 101(2) መሠረት ካብር 7000 እስከ ገብር
10000 በሚደርሰ መቀጫ እና ከ5 እስከ 7 ዓመት በሚደርሰ እስራት ይቀባል::
3. ማንኛውም የሚጠናበት በላይ ወደ ህገር የሚገባ ወይም ከህገር የሚወጣ ተለለ
ዕቂን ከተሞሩት ወደብ ወጪ ያሸጋል ወይም የሚነት ወይም ለማረጋገኘ ወይም
ለመጻኑ የሞከራ እንደሆነ በአዋጅ እንቀጽ 101(3) ለይ በተደንገለው መሠረት
የልቻው መጠሪ እንዲተጠቀ ሆኖ ካብር 7000 እስከ ገብር 10000 በሚደርሰ
የገንዘብ መቀጫ እና ከ7 እስከ 15 ዓመት በሚደርሰ ድን እስራት ይቀባል::
4. ማንኛውም የሚጠናበት በላይ የልቻው መተለለፈ ለነድ (የመንገድ ወረቀት) የሰረዘ፣
የደረሰ፣ ወደ ተስት የለውጠ ወይም በለኩ ለይ ተጠረዘገበ የደረሰ ማሽን የፈታ ወይም
የቆረጠ ወይም ያለቀቀ እንደሆነ፣ ወይም

17. እስተዳደር በመጻኑ

1. ማንኛውም ለው ከባለሥልጣን ፖቃድ ስምምት፡-

- ሀ. በመተለለኝ ለይ ባለ ወይም የተሞሩት ወደብ በደረሰ ማንኛውም
ውይም ዕቃዎች ለይ የተደረገውን የተሞሩት ማሽን የፈታ ወይም
የቆረጠ ወይም ያለቀቀ እንደሆነ፣ ወይም
 - ለ. በልቻው ወይም በልቻው መያዝ ለይ የተደረገውን ትልካት ያነሳ፣ የፋቀ፣
የሰረዘ ወይም የለውጠ እንደሆነ፣ ወይም
 - ሐ. ማሽን ወይም መያዝ ወይም ከፍተ ወይም ለገብር እንደን ዕቂ
ከለለው የደባለቀ፣ ያገልጻ፣ የጨመራ እንደሆነ፣
በአዋጅ እንቀጽ 95(1) ለይ በተደንገለው መሠረት ካብር 5000 እስከ ገብር 10000
በሚደርሰ የገንዘብ መቀጫ እና ከ7 እስከ 10 ዓመት በሚደርሰ ድን እያሱት
የቀባል::

2. በዘመኔ እንቀጽ 30-ን እንቀጽ (1) የተመለከተው ድርጋት የተፈለመው ወይል
በመጻኑ ወይም በጥናት በመደረግት ከሆነ በአዋጅ እንቀጽ 95(2) መሠረት
የዚት እያሱቱ ከ10 እስከ 15 ዓመት ከፋ ይደረግበ::